

Kisparcellás kísérletek az AgriNatur projekt keretében Magyarországon

**AgriNatur Kleinparzellenversuche in
Ungarn**

2019.05.07.

AgriNatur projekt

- Azonos, ill. nagyon hasonló genetikai alappal rendelkező állományok- a kultúrtáj biodiverzitásának elszegényedése.
- Fokozottan ki vagyunk téve a különböző élő és élettelen kórokozóknak- egyfelől intenzív kemizációt tesznek szükségessé.
- A hagyományos fajok, fajták kivesznek a termelésből- hosszú távon génerózió
- **AgriNatur** projekt keretében:
  - - felmérjük a térségben korábban termesztett tradicionális növényfajokat és fajtákat
  - - térségre jellemző növényfajok terméshozamát, valamint beltartalmi mutatóit (N, P, K, Ca, Mg, Fe, Mn, Cu, Zn, B) hasonlítjuk össze jelenleg köztermesztésben lévő fajtáink növényvizsgálati eredményeivel.

AgriNatur projekt

- A magyarországi kísérletek:
- 2 év kisparcellás kutatás, melyek alapjául szolgálnak 3. évi szántóföldi kutatásnak
- 3 ha szántóföldi terület és 0,5 ha kisparcellás terület
- 1-1 hagyományos fajta mellé legalább kettő mai köztermesztésben lévő fajta vetése

Mosonmagyaróvár

Mosonmagyaróvár

- **1818** Magyaróvári Gazdasági Felsőbb Magánintézet
- **„ Magyaróvár a hazai mezőgazdasági tudományos kutatás bölcsőjévé vált”**
- A magyar intézetek közül elsőként kap akadémiai rangot, így Magyarország egyetlen agrár-felsőoktatási tanintézete volt egészen **1906-ig.**

Növénynevelés múltja

- **1890:** Cserhádi Sándor az országban elsőként kezdte el a növénynevelés című tantárgy oktatását
- **1906:** a növényfajták törzskönyvezésének kezdete szintén az Akadémiáról indult
- **1909-1910:** Országos M. Kir. Növénynevelési Intézet
- A vezetői voltak: Grábner Emil és Villax Ödön

Növénynevelés

- **1951:** Takács István- **Óvári rozs**
- **1953-ig:** Berzsenyi- Janovits László- 4 kukorica hibrid: **Ó-1, Ó-2, Ó-3, Ó-4**
- Grábner Emil: első hazai minősített lucerna fajta: **Óvári tarkavirágú**
- **1974:** Egressyné Grábner Erna: **Óvári kúszó lucerna**
- **1977:** Sopronhorpácsról a Karra kerül a **Rózsaszínű BETA** és a **BETA Vöröshenger** takarmányrépa, és a **BETA 11 tavaszi bükköny** fajta

Növénynevelés jelen

- **1993:** Makai Sándor- görögszéna, **Óvári-4**
- **1998:** Pollhammer Ernőné- Kajdi Ferenc-
tavaszi búza , **Castrum-1**
- **2002:** Késmárki István- Győri Tibor-Kajdi
Ferenc-lucerna, **Eride**

A kisparcellás tavaszi kísérlet

- **Választott növényfajaink:**
  - Tavaszi búza (Triticum aestivum)
  - Tavasz durumbúza (Triticum durum)
  - Tavaszi bükköny (Vicia sativa)
  - Borsó (Pisum sativum)
  - Takarmányrépa (Beta vulgaris var. crassa)
  - Cukorrépa (Beta vulgaris var. Altissima)
  - Szója (Glycine max)
  - Lucerna (Medicago sativa)

A vetésterkép

14	13	11	10	9	12	7	8	6	5	4	3	2	1	SZ	15	16	17
14	13	10	9	12	11	8	7	5	4	6	2	1	3	SZ	15	16	17
13	14	9	12	11	10	7	8	4	6	5	1	3	2	SZ	15	16	17
14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	SZ	15	16	17

Tavaszi búza (*Triticum aestivum*)

1. CASTRUM 1

Nemesítők: Polhammer

Ernő, Polhammer

Ernőné, Kajdi Ferenc

- ÁEÉ: 1998

Fajtafenntartó: Széchenyi
István Egyetem

Tavaszi durumbúza (Triticum durum)

2. FLORADUR

- Származási ország:
Ausztria

3. IS DURAGOLD

- Származási ország:
Ausztria

Tavaszi bükköny (*Vicia sativa*)

4. BETA 11

- Nemesítő: Csitkovics Antal
- ÁEÉ: 1951
- Fajtafenntartó: Széchenyi István Egyetem

5. EMMA

- ÁEÉ:2005, DE

6. NOVI BEOGRAD

- Származási ország: Szerbia

Borsó (*Pisum sativum* L.)

7.
Velőborsó
G.
LINCOLN

7. Velőborsó: LINCOLN

- Származási ország:

8. Takarmányborsó: ASSAS

- Származási ország:
Franciaország

Takarmányrépa (*Beta vulgaris* var. *crassa*)

9. BETA VÖROSHENGER

- Nemesítő: Ludván Gábor
- ÁÉÉ: 1977
- Fenntartó: Széchenyi István Egyetem

10. RÓZSZASZÍNŰ BETA

- Nemesítő: Varga András
- ÁÉÉ: 1944
- Fenntartó: Széchenyi István Egyetem

Cukorrépa (*Beta vulgaris* var. *altissima*)

11.TOREADOR

- Származási ország: Belgium
- ÁEÉ: 2014

12. HURRICANE

- Származási ország: Belgium
- ÁEÉ:2010

Szója (Glycine max)

13. ES MENTOR

- Származási ország: Franciaország
- ÁÉÉ: 2010

14. SIGALIA

- Származási ország: Franciaország
- ÁÉÉ: 2010

Lucerna (Medicago sativa)

15. ERIDE

- Nemesítő: Késmárki István, Győri Tibor, Kajdi Ferenc
- ÁÉÉ: 2002
- Fajtafenntartó: Széchenyi István Egyetem

16. GEA

- Származási ország: Olaszország

17. PLATO

- Származási ország: Németország

A Mosoni-síkság elhelyezkedése

A kísérlet helyszíne

- A Mosoni-síkság területén, Jánossomorja külterületén található.
- Pomsár Péter egykori hallgatónk családi gazdaságának egyik tábláján
- A tábla 13 hektáros.

A kísérleti terület talajvizsgálati eredményei

- Arany-féle kötöttségi szám: **48**- agyagos vályogtalaj
- Humusztartalom: **3,21%** - közepes
- Szénsavas mész: **3,97 %**- kis mésztartalmú
- pH-érték: **7,14** - semleges
- P: **270 mg/kg**, K: **466 mg/kg**- jó és nagyon jó
- Mg: **286 mg/kg**- jó
- Na: **32,2 mg/kg**- nem mutat felhalmozódást a vizsgált talajrétegben
- A mikrotápelemekkel való ellátottság közepes.

A kísérleti hely meteorológiai jellemzői

- A terület éghajlata nedves-kontinentális, jelentős az Atlanti-óceán hatása: gyakori a borultság.
- Kisebb a hőingás (18-20 °C), egyenletesebb a csapadék eloszlása, mint az ország többi területén.
- A nyár hűvösebb, a tél hideg.
- Az évi csapadékmennyiség 600-650 mm, kevesebb az aszály és az árvíz, mint az Alföldön.
- A Dévényi-kapu miatt az egész Kisalföld az ország legszelesebb tája, az uralkodó szélirány ÉNy-i.

A kísérlet

- Elővetemény 2018-ban őszi búza (*Triticum aestivum*) volt, MODERN fajta 7,5 tonna/ha-os eredménnyel.
- A kísérleti területen kívül mézontófű, facélia (*Phacelia tanacetifolia*) ANGELIA került a táblába.
- A vetés két időpontban történt Wintersteiger parcellavetőgéppel:
  1. 2019.03.14
  2. 2019.05.03 (lucernák és a szóják)

A vetés

Az őszi kísérlet tervezett anyagai

1. Alakor búza(*Triticum monococcum*)
2. Tönke búza (*Triticum dicoccum*)
3. Tönköly búza (*Triticum spelta*)- ÖKO10
4. Őszi triticales (X *Triticosecale*)
Triticale No.57, No.64-Kiss Árpád-1968!

**Köszönöm a
megtisztelő figyelmet!**

**Vielen Dank für Ihre
Aufmerksamkeit!**